

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2018 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale III Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Paweł Spaleniak

Protokolant: st. prot. sąd. Marta Przybył

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Macieja Lewandowskiego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach: 14 lutego 2017 roku, 10 maja 2017 roku, 19 czerwca 2017 roku, 19 września 2017 roku, 18 stycznia 2018 roku, 15 lutego 2018 roku, 18 marca 2018 roku, 17 maja 2018 roku

sprawy z wniosku **M. J. (1)**,

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie w sprawie Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, sygn. akt III K 57/13

1. Na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. i art. 358¹§3 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy M. J. (1) kwotę 200.000,00 zł (dwieście tysięcy złotych zero groszy) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty oraz kwotę 616.348,74 zł (sześćset szesnaście tysięcy trzysta czterdzieści osiem złotych siedemdziesiąt cztery grosze) tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.
2. W pozostałym zakresie wnioszek oddala.
3. Na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. i § 11 ust. 6 i § 17 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015.1800) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy M. J. (1) kwotę 576 zł z tytułu ustanowienia pełnomocnika.
4. Na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

SSO Paweł Spaleniak

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 17 czerwca 2016 roku M. J. (1) reprezentowany przez pełnomocnika wniósł o zasądzenie na jego rzecz odszkodowania w kwocie 1.500.000,00 zł oraz zadośćuczynienia w kwocie 1.000.000,00 zł za niesłuszne zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie w okresie od dnia 14 września 2007 roku do dnia 19 października 2007 roku wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia złożenia wniosku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wniosku pełnomocnik wskazał na niezasadność zastosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego, kwestionując przy tym materiał dowodowy zebrany w sprawie III K 57/13, co potwierdziło uniewinnienie M. J. (1) od zarzucanego mu czynu na mocy prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 27 marca 2015 roku, sygn. akt III K 57/13. Wnioskodawca, odnosząc się do wysokości roszczenia z tytułu odszkodowania, wskazał, iż na żadaną przez niego kwotę składają się utracone zarobki, policzone według wielokrotności wynagrodzenia otrzymywanego w dniu zastosowania tymczasowego aresztowania, pomnożonego przez miesiące niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w areszcie, wskazując, iż M. J. (1) od

dnia 14 października 2006 roku zajmował stanowisko Dyrektora (...) Narodowego Funduszu Zdrowia w(...), a jego wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 9.500,00 zł brutto, zaś składniki dodatkowe wynagrodzenia łącznie 2.500,00 zł.

Natomiast, wnioskodawca motywując wysokość roszczenia z tytułu zadośćuczynienia, podał, iż w wyniku zastosowania tymczasowego aresztowania doznał szkody niematerialnej polegającej na trudnych przeżyciach psychicznych, związanych z izolacją, które przejawiały się w poczuciu lęku i strachu. Wnioskodawca podkreślił, iż po opuszczeniu aresztu stany lękowe utrzymują się do chwili obecnej. Wnioskodawca wskazał, iż był w niewłaściwy sposób traktowany przez funkcjonariuszy, co wywoływało u niego dodatkowy niepokój i obawę. Nadto, w trakcie pobytu w areszcie wnioskodawca martwił się o przyszłość swojej rodziny bowiem jego żona sprawowała opiekę nad ich małoletnimi synami a on był jedynym żywicielem rodziny. Pełnomocnik zaznaczył, iż M. J. (1) był wówczas u szczytu dotychczasowej kariery, pracownikiem cenionym za bardzo wysokie umiejętności i kwalifikacje zawodowe, zaś zatrzymanie i zastosowanie tymczasowego aresztowania skutkowało odwołaniem go z zajmowanego stanowiska, spowodowało utratę dobrego imienia oraz ostracyzm środowiskowy. Nadto, pełnomocnik zaznaczył, iż zastosowanie izolacyjnego środka zapobiegawczego doprowadziło do znacznego pogorszenia stanu zdrowia psychicznego wnioskodawcy, objawiającego się silnymi zaburzeniami typu depresyjnego, które trwają do dnia dzisiejszego, wymagając leczenia psychiatrycznego. Nadto, wnioskodawca podał, iż zastosowanie tymczasowego aresztowania powodowało rozpad jego rodziny, rozstanie i rozwód z żoną, której przyznano wyłączną opiekę na ich małoletnimi synami. Reasumując, pełnomocnik wskazał, że w konsekwencji tymczasowe aresztowanie M. J. (1) bezpowrotnie zniszczyło jego karierę, życie prywatne i zdrowie psychiczne.

Nadto, pełnomocnik w uzasadnieniu wniosku szeroko opisał przebieg zatrzymania oraz tymczasowego aresztowania.

Pismem z dnia 13 lutego 2017 roku pełnomocnik M. J. (1) uzupełniająco podał, iż w kwocie 1.500.000, 00 zł dochodzonej tytułem odszkodowania mieszczą się także koszty wynagrodzenia obrońcy z wyboru w sprawie III K 57/13 w kwocie łącznej 30.500,00 zł, którą pożyczył do swojego brata i bratowej – P. i A. J..

Na rozprawie w dniu 14 lutego 2017 roku wnioskodawca M. J. (1) sprecyzował, iż pełniąc funkcję Dyrektora (...) Narodowego Funduszu Zdrowia w (...) otrzymywał wynagrodzenie podstawowe w kwocie 9.500,00 zł brutto i dodatek funkcyjny w kwocie 2.000,00 zł oraz roczną premię w łącznej kwocie około 30.000,00 zł, wskazując, że wynagrodzenie za pracę otrzymał także za listopada 2007 roku, podkreślając przy tym, iż na kwotę odszkodowania składa się utracony zarobek łącznie z premiami pomnożony przez ilość miesięcy, a także utracony zarobek związany z rozwojem jego kariery zawodowej, w szczególności możliwość objęcia stanowiska wiceministra, a następnie w korporacji lub prywatnej firmie zajmującej się służbą zdrowia. Wnioskodawca zaznaczył, iż początkową datą jego wyliczeń jest dzień 1 grudnia 2007 roku, zaś datą końcową data wyroku sądu odwoławczego. Pełnomocnik sprecyzował, iż kwotę odszkodowania ustalił w oparciu o wysokość zarobków wnioskodawcy w chwili tymczasowego aresztowania obejmującą wynagrodzenie zasadnicze plus dodatki i wskazaną przez wnioskodawcę premię uzyskiwane przez okres 8 lat, co dało kwotę łączną w wysokości 1.400.000, 00 zł.

Sąd na rozprawie w dniu 14 lutego 2017 roku zobowiązał pełnomocnika wnioskodawcy do przedstawienia wyliczeń wysokości kwoty z tytułu odszkodowania opisanego w punkcie 1 wniosku.

Pełnomocnik, ostatecznie pismem z dnia 28 lutego 2017 roku sprecyzował, iż na kwotę 1.500.000 zł żądanej z tytułu odszkodowania składają się następujące kwoty:

- 50.500,00 zł tytułem wynagrodzenia adwokackiego zapłaconego adwokatom: J. C. (1) i K. K. w okresie tymczasowego aresztowania wnioskodawcy,
- 1.228.500 zł tytułem utraconego wynagrodzenia za okres od dnia 1 grudnia 2007 roku do dnia 25 czerwca 2015 roku, tj. w okresie, w którym wnioskodawca po zwolnieniu z pracy w wyniku tymczasowego aresztowania przyjmował leki psychotropowe i nie był zdolny do pracy z uwagi na zaburzenia psychiczne wywołane w okresie tymczasowego aresztowania (96 miesięcy x 13,500 zł brutto),

- 221.000,00 zł tytułem kwoty uwzględniającej wzrost wynagrodzenia wnioskodawcy w okresie od dnia 1 grudnia 2007 roku do dnia 25 czerwca 2015 roku, gdyby wnioskodawca nadal pracował na zajmowanym w dniu zatrzymania stanowisku wraz z jego waloryzacją i nieodprowadzonymi przez pracodawcę składkami do ZUS-u z tytułu stosunku pracy.

Prokurator wniósł o zasądzenie na rzecz M. J. (1) zadośćuczynienia w kwocie 50.000,00 zł, wskazując, iż środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, mimo, stosunkowo krótkiego okresu jego stosowania, tj. pięciu tygodni, spowodował w życiu rodzinnym i zawodowym wnioskodawcy liczne perturbacje, w związku z czym kwota zadośćuczynienia winna być znacznie wyższa niż zwyczajowo zasądzana. Natomiast, odnośnie kwoty odszkodowania prokurator uznał, iż za okres od grudnia 2007 roku do końca 2009 roku należałoby przyznać wnioskodawcy z tego tytułu kwotę 201.981,25 zł, przy przyjęciu kwoty 8.079,25 zł netto za miesiąc. Prokurator zaznaczył, iż poniesione przez wnioskodawcę koszty advokackich nie powinny zostać uwzględnione bowiem winny one zostać rozliczane w postępowanie karnym, zaś kwestia podwyżek jest mało precyzyjna i nie da się jej obliczyć, nie sposób też wyliczyć jaką szkodę w kwestii swojej przyszłej emerytury wnioskodawca mógł ponieść. W kwestii wynagrodzenia prokurator nie kwestionował daty początkowej, tj. grudnia 2007 roku, uznając za sporną datę zakończenia okresu niezdolności wskazując, iż w roku 2010 wnioskodawca zarobił około 100.000,00 zł bez formalnej umowy, zatem w tym czasie spędził on więcej niż jeden kwartał na pracy.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 14 września 2007 roku o godzinie 6.50. M. J. (1) został zatrzymany przez funkcjonariuszy (...) w obecności żony D. J. w mieszkaniu położonym przy ul. (...) w S..

Zatrzymanie nastąpiło na podstawie zarządzenia o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu z dnia 10 września 2007 roku, wydanym przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi, sygn. akt Ap II Ds. 15/07.

W trakcie zatrzymania funkcjonariusze (...) dokonali przeszukania odzieży oraz podręcznych przedmiotów M. J. (1), a także przeszukania zajmowanego przez niego mieszkania.

Wnioskodawca nie zgłaszał żadnych zarzutów co do prawidłowości przeprowadzonych w trakcie zatrzymania czynności.

Postanowieniem z dnia 10 września 2007 roku, sygn. akt Ap II Ds. 15/07, M. J. (1) postawiono dwa zarzuty, tj. popełnienia czynu z art. 258 § 1 k.k. oraz czynu z art. 231 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.,

Następnie, wnioskodawca został przetransportowany do Ł., gdzie w dniu 15 września 2007 roku o godzinie 13.05. rozpoczęło się jego przesłuchania w charakterze podejrzanego przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi, które trwało do godziny 13.35.

W tym samy dniu o godzinie 22.05. wnioskodawca został doprowadzony do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, na posiedzenie w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania, sygn. akt IV Kp 1196/07. W trakcie posiedzenia M. J. (1) zgłosił dolegliwości ze strony układu pokarmowego, związane z jego chorobą wrzodową. obrońca wnioskodawcy adw. J. C. (2) wniósł o przeprowadzenie specjalistycznego badania wnioskodawcy.

Sąd, z uwagi na konieczność zbadania M. J. (1) przez biegłego z Zakładu Medycyny Sądowej w Ł. i uzyskania opinii biegłego o stanie zdrowia wnioskodawcy, odroczył posiedzenie do dnia 16 września 2007 roku, godziny 12.00.

W dniu 16 września 2007 roku wnioskodawca został przebadany przez lekarza medycyny sądowej J. Z., który uznał, iż może on uczestniczyć w czynnościach procesowych oraz przebywać w warunkach aresztu śledczego, nie stwierdzając zagrożenia dla jego życia lub zdrowia.

Postanowieniem z dnia 16 września 2007 roku, sygn. akt IV Kp 1196/07, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, zastosował wobec M. J. (1), środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, tj. od dnia 14 września 2000 roku do dnia 14 grudnia 2000 roku.

W dniu 16 września 2007 roku M. J. (1) został osadzony w Areszcie Śledczym w Ł..

Postanowieniem z dnia 15 października 2007 roku, sygn. akt PR IV-VI ds. 9/07, zmieniono zarzuty postawione wnioskodawcy, zarzucając mu popełnienie czynu z art. 258 § 1 k.k. oraz czynu z art. 228 §1 i 3 i 4 k.k. i art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 65 § 1 k.k.

Upoważnieniem z dnia 14 października 2007 roku ustanowiony został drugi obrońca wnioskodawcy w osobie adw. K. K..

Wynagrodzenie obrońcom reprezentującym go w postępowaniu karny w sprawie III K 57/13, w tym w okresie tymczasowego aresztowania w łącznej kwocie 50.500 zł, wnioskodawca uiszczył ze środków pochodzących z pożyczek zaciągniętych od członków rodziny oraz znajomych.

Postanowieniem z dnia 17 października 2007 roku, sygn. akt V Kz 1063/07, Sąd Okręgowy w Łodzi, po rozpoznaniu zażalenia obrońcy, utrzymał mocy postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 16 września 2007 roku, sygn. akt IV Kp 1196/07, o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, z tym zastrzeżeniem że, środek ten ulegnie zmianie na środki zapobiegawcze w postaci: poręczenia majątkowego w kwocie 150.000 zł i zakaz opuszczania kraju.

W dniu 19 października 2007 roku D. J. złożyła poręczenie majątkowe poprzez wpłatę kwoty 150.000 zł na konto sum depozytowych sądu.

W dniu 19 października 2007 roku M. J. (1) opuścił Areszt Śledczy w Ł..

M. J. (1) przebywał w areszcie od dnia 14 września 2007 roku do dnia 19 października 2007 roku, tj. 36 dni.

Pobyt M. J. (1) w jednostce penitencjarnej przebiegał zgodnie z przyjętą procedurą, m.in. został on przebadany przez lekarza oraz miał widzenia z obrońcą.

W mediach, zarówno w prasie lokalnej i ogólnokrajowej jak i w internetowych portalach informacyjnych, ukazały się liczne artykuły na temat zatrzymania i tymczasowego aresztowania wnioskodawcy.

W toku postępowania przygotowawczego wnioskodawca został przebadany przez biegłych psychiatrów: dr G. K. oraz dr n. med. K. C. , którzy w opinii sądowo - psychiatrycznej z dnia 14 kwietnia 2010 roku stwierdził: brak upośledzenia umysłowego i choroby psychicznej, uzależnienie od alkoholu, pełną poczytalność, uznając, iż może on brać udział w postępowaniu karnym oraz że wymaga terapii w warunkach ambulatoryjnych.

Aktem oskarżenia z dnia 28 grudnia 2010 roku, sygn. akt Ap V Ds. 35/10, M. J. (1) został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 228 § 1 i 4 k.k. i art. 305 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 27 marca 2015 roku, sygn. akt III K 57/13, M. J. (1) został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. przestępstwa z art. 228 § 1 i 4 k.k. i art. 305 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, wyrokiem z dnia 25 czerwca 2015 roku, sygn. akt IV Ka 562/15, utrzymał w mocy wyrok z dnia 25 czerwca 2015 roku wydany w sprawie III K 57/13.

Przed zastosowaniem tymczasowego aresztowania wnioskodawca od dnia 14 października 2006 roku zajmował stanowisko Dyrektora (...) Narodowego Funduszu Zdrowia w (...), otrzymując z tego tytułu wynagrodzenie zasadnicze

w kwocie 9.500,00 zł brutto oraz dodatek funkcyjny w kwocie 2.000,00 zł. Nadto, wnioskodawcy przyznawana była premia uznaniowa. M. J. (1) był cenionym pracownikiem, z uwagi na jego kompetencje oraz doświadczenie zawodowe. Wnioskodawca miał szerokiemi kontakty towarzyskie oraz zawodowe.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, pismem z dnia 18 września 2007 roku o zastosowaniu wobec M. J. (1) tymczasowego aresztowania, zawiadomił jego pracodawcę tj. Narodowego Funduszu Zdrowia.

W związku z zatrzymaniem oraz tymczasowym aresztowaniem M. J. (1) został odwołany ze stanowiska Dyrektora (...) Narodowego Funduszu Zdrowia w (...) z dniem (...) roku.

Wnioskodawca spotkał się z ostracyzmem w swoim środowisku zawodowym i społecznym.

M. J. (1) od dnia 22 września 2001 roku pozostawał w związku małżeńskim z D. J.. Z małżeństwa wnioskodawcy pochodziło dwoje jego dzieci: syn A. (ur. (...)) i syn K. (ur. (...)). Po urodzeniu drugiego dziecka pomiędzy małżonkami zaczęły pojawiać się pierwsze konflikty związane z nadmiarem pracy wnioskodawcy oraz częstym spożywaniem przez niego alkoholu. Od 2005 roku, z uwagi na obciążanie obowiązkami zawodowymi oraz związanym z tym stresem, wnioskodawca zaczął nadużywać alkoholu. M. J. (1), będąc pod wpływem alkoholu zachowywał się agresywnie, wywołując awantur. W takich sytuacjach D. J. szukała pomocy u sąsiadów oraz znajomych. W mieszkaniu wnioskodawcy miało miejsce kilka interwencji funkcjonariuszy Policji, przybyłych na wezwanie D. J., w związku z agresją ze strony awanturującego się małżonka. Rozpad małżeństwa pogłębiła rozłąka spowodowana podjęciem przez wnioskodawcę z dniem 14 października 2006 roku zatrudnienia w (...). D. J. wraz z dziećmi została w dotychczasowy miejscu zamieszkania w P..

W 2006 roku wnioskodawca uświadomił sobie, iż ma problemy z nadużywaniem alkoholu, podejmując terapię odwykową, poprzez wszycie implantu, zachowując abstynencję w okresie od końca grudnia 2006 roku do końca kwietnia 2007 roku. Wówczas to D. J. zdecydowała się dać szansę swojemu małżeństwu i przeprowadziła się wraz z dziećmi do S.. Jednak wnioskodawca zaczął ponownie nadużywać alkoholu i wszycinać awantury. Nadto, po opuszczeniu aresztu śledczego u wnioskodawcy nasiliły się problemy z alkoholem, który łączył on z przyjmowanymi lekami psychotropowymi. M. J. (1) pod wpływem alkoholu wszycinał awantury domowe, w trakcie których stawał się coraz bardziej agresywny w stosunku do żony, stosując wobec niej przemoc fizyczną oraz psychiczną. Małżonkowie w tym okresie udali się na terapię małżeńską, która jednak nie odniosła pozytywnych skutków.

Po uchyleniu tymczasowego aresztowania u wnioskodawcy utrzymywały się stany lękowe, które z czasem przybrały na sile. Wnioskodawca miał wyraźnie obniżony nastrój, źle sypiał, czuł niepokój, miewał ataki paniki. W dniu 22 października 2007 roku M. J. (1), z uwagi na pogorszenie stanu zdrowia psychicznego, rozpoczął leczenie psychiatryczne u specjalisty psychiatrii dr n. med. L. S. (1). Psychiatra rozpoznał u wnioskodawcy zaburzenia typu depresyjnego, przepisując mu leki psychotropowe. M. J. (1) proces leczenia u psychiatry L. S. (1) kontynuował systematycznie (kolejne wizyty: 26 listopada 2007 roku, 21 grudnia 2007 roku, 10 stycznia 2008 roku, 21 stycznia 2008 roku, 15 lutego 2008 roku, 14 marca 2008 roku, 11 kwietnia 2008 roku, 14 maja 2008 roku, 21 maja 2008 roku, 5 września 2008 roku, 15 stycznia 2009 roku, 7 maja 2009 roku, 20 sierpnia 2009 roku, 21 września 2009 roku, 16 listopada 2009 roku, 17 marca 2010 roku, 30 czerwca 2010 roku, 20 września 2010 roku, 7 stycznia 2011 roku, 13 kwietnia 2011 roku) do kwietnia 2011 roku, przyjmując w tym okresie kilka grup leków: leki przeciwdepresyjne (C., A., E. (...)), leki uspokajające (C.), leki hamujące produkcję lęku (S.), leki nasenne (K., H.), oraz leki stabilizujące samopoczucie (T. (...)).

W okresie od 4 lutego 2008 roku do 27 lutego 2008 roku wnioskodawca przebywał w (...) w B., na Oddziale (...), gdzie zdiagnozowano u niego zespół reaktywny nerwicowo – lękowy, przewlekły zespół bólowy L-S z rwą kulszową lewostronną.

W maju 2008 roku D. J. wraz z dziećmi przeprowadziła się do rodziców, którzy mieszkali w T., zaś od dnia 1 września 2008 roku podjęła pracę w Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w T.. W dniu 26 września 2008 roku żona

wnioskodawcy złożyła pozew o rozwód wraz z wnioskiem o zabezpieczenie w zakresie obowiązku alimentacyjnego oraz pieczy nad małoletnimi dziećmi.

W 2009 roku przez okres 6 tygodni M. J. (1) poddał się terapii odwykowej w C.. Wnioskodawca pomimo podjętego leczenia nie utrzymywał abstynencji od alkoholu.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 30 marca 2011 roku, sygn. akt I C 2451/08 rozwiązano małżeństwo D. J. i M. J. (1) przez rozwód z winy wnioskodawcy. Sąd wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi synami powierzył D. J., pozbawiając tej władzy wnioskodawcę. M. J. (1) przyznano prawo do spotkań z dziećmi w każdą drugą sobotę miesiąca w obecności kuratora i pod nieobecność powódki.

Przyczyną rozpadu małżeństwa wnioskodawcy oraz późniejszego rozwodu nie były skutki psychopatologiczne tymczasowego aresztowania wnioskodawcy lecz jego choroba alkoholowa i nadużywanie przez niego alkoholu.

Od listopada 2007 roku M. J. (1) pozostawał bez pracy, utrzymując się z pożyczek udzielanych przez najbliższych i znajomych oraz zasiłków z pomocy społecznej. Stan psychiczny oraz psychopatologiczne skutki tymczasowego aresztowania uniemożliwiały wnioskodawcy podjęcie zatrudnienia w okresie od października 2007 roku do kwietnia 2011 roku. Pierwszą próbę znalezienia zatrudnienia wnioskodawca podjął w 2011 roku, biorąc udział w konkursie na stanowisko dyrektora (...) Narodowego Funduszu Zdrowia, otrzymując w nim najwyższą liczbę punktów. Kandydatura wnioskodawcy została odrzucona, z uwagi na toczące się postępowanie karne. Następnie, M. J. (1) startował w konkursach na stanowisko dyrektora szpitali powiatowych, m.in. w M., W., S., w których wygrywały osoby z mniejszymi od niego kompetencjami.

W okresie od maja 2011 roku do czerwca 2015 roku wnioskodawca był zdolny do pracy.

Dowody: częściowo zeznania wnioskodawcy M. J. (1) (k. 110-118, k. 350-351, k. 407), częściowo zeznania świadka A. J. (k. 158-160, k. 324-326), częściowo zeznania świadka H. S. (k. 160-162, k. 326-327, k. 346-347), zeznania świadka A. K. (k. 327-328), zeznania świadka J. M. (k. 347-348), zeznania świadka M. M. (k. 348-350), częściowo opinia sądowo-psychiatrycznej z dnia 22 marca 2017 roku sporządzona przez biegłego lekarza specjalistę psychiatrię M. S. wraz z uzupełniającą opinią ustną (k. 131, k. 184-186), opinia sądowo-psychiatrycznej z dnia 20 listopada 2017 roku sporządzona przez biegłego lekarza specjalistę psychiatrię i psychoterapeutę W. S. wraz z uzupełniającą opinią ustną oraz uzupełniającą opinią pisemną z dnia 14 kwietnia 2018 roku (k. 264, k. 305-307, k. 372-391) oraz protokół zatrzymania z dnia 14 września 2007 roku (k. 14-15), protokół posiedzenia w przedmiocie tymczasowego aresztowania z dnia 15 września 2007 roku (k. 16-17), postanowienie z dnia 16 września 2007 roku, sygn. akt IV Kp 1196/07, Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w przedmiocie zastosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania (k. 18-19), nakaz przyjęcia (k. 20), zawiadomienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania (k. 21), akt powołania na stanowisko Dyrektora (...) Narodowego Funduszu Zdrowia z dniem (...) (k. 10), informacja o ustaleniu warunków wynagrodzenia zasadniczego (k. 11), zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (k. 12), opinia Rady (...) Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 9 listopada 2007 roku (k. 13), pismo Prezesa NFZ z dnia 10 października 2007 roku (k. 22), zawiadomienie o zwolnieniu ze sprawy z dnia 19 października 2007 roku (k. 24), dokumentacja medycznej z (...) specjalisty psychiatrii L. S. (1) wraz z zaświadczeniem lekarskim (k. 25-32), artykuły prasowe oraz wydruki z internetowych portali informacyjnych (k. 33-37), odpisu wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 30 marca 2011 roku, sygn. akt I C 2451/08 (k. 38-39, odpisu wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 27 marca 2015 roku, sygn. akt III K 57/13 (k. 40-41), odpisu wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 25 czerwca 2015 roku, sygn. akt IV Ka 562/15 wraz z uzasadnieniem (k. 42-59), potwierdzenie przelewu na kwotę 30.500,00 zł (k. 109), pismo z dnia 10 listopada 2017 roku NFZ (...) Oddziału Wojewódzkiego w P. (k. 256-257) oraz dokumenty zgromadzone w aktach spraw: III K 57/13 i I C 2451/08.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy **M. J. (1)** w zakresie, w którym przedstawił przebieg zatrzymania oraz tymczasowego aresztowania bowiem w tej części znalazły one w pełni odzwierciedlenie w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy III K 57/13 w postaci: protokołu zatrzymania (k. 60-61), postanowienia o żądaniu wydania rzeczy i przeszukaniu (k. 62-64), protokołu przeszukania osoby (k. 66-69), protokołu przeszukania

lokalu mieszkalnego (k. 70-74), protokołu tymczasowego zajęcia mienia ruchomego (k. 75-78), protokołu oddania rzeczy na przechowanie (k. 79-82), postanowienie o przedstawieniu zarzutów z dnia 10 września 2007 roku (k. 84-86), protokołu przesłuchania podejrzanego z dnia 15 września 2007 roku (k. 87-88), protokołu z posiedzenia w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania z dnia 15 września 2007 roku (k. 89), protokołu badania sądowo-lekarskiego z dnia 16 września 2007 roku sporządzonego przez lekarza medycyny sądowej J. Z. (k. 90), postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania z dnia 16 września 2007 roku (k. 91), nakazu przyjęcia z dnia 16 września 2007 roku (k. 92).

Sąd odmówił wiary zeznaniom M. J. (1) w jedynie w części, w której wskazał, iż od momentu zatrzymania, przez okres około trzech dni nie podano mu wody ani jedzenia oraz że był kopany i szarpany przez funkcjonariuszy Policji bowiem wnioskodawca nie podniósł tych kwestii ani w czasie przesłuchania przed sądem na posiedzeniu w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania, zgłaszając jedynie dolegliwość ze strony układu pokarmowego ani w trakcie badania i wywiadu lekarskiego z dnia 16 września 2007 roku. Nadto, z treści wyżej wskazanych protokołów wynika, iż zarówno zatrzymanie wnioskodawcy jak i kolejne czynności procesowe, w tym przeszukania wnioskodawcy oraz lokalu mieszkalnego w S. położonego przy ul. (...), przebiegało zgodnie z obowiązującą procedurą, zaś M. J. (1) i obecna w trakcie tych czynności żona wnioskodawcy nie zgłaszali żadnych zastrzeżeń i zarzutów.

Sąd dał wiarę zeznaniom M. J. (1), w części, w której opisał swój stan psychiczny w trakcie zatrzymania i tymczasowego aresztowania oraz po uchyleniu tego środka zapobiegawczego oraz przedstawił swoją sytuację zawodową bowiem w pełni korespondowały one dokumentacją medyczną z gabinetu lekarskiego specjalisty psychiatrii L. S. (1) (k. 25-32) oraz pozostałymi zgromadzonymi w sprawie dokumentami w postaci: aktu powołania na stanowisko Dyrektora (...) Narodowego Funduszu Zdrowia z dniem (...) (k. 10), informacji o ustaleniu warunków wynagrodzenia zasadniczego (k. 11), zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (k. 12), opinii Rady (...) Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 9 listopada 2007 roku (k. 13), pisma Prezesa NFZ z dnia 10 października 2007 roku (k. 22), oraz zeznaniami świadków: A. J., H. S., A. K., J. M. i M. M.. Wskazane wyżej dowody bezsprzecznie potwierdzają, iż stan zdrowia psychicznego M. J. (1) po opuszczeniu aresztu śledczego uległ znacznemu pogorszeniu, cierpiał on na zaburzenia adaptacyjnych typu depresyjnego, był apatyczny, miał stany lękowe, wpadał w panikę. Zeznania wnioskodawcy w tej części były zgodne przede wszystkim z opiniami biegłego psychiatry dr n. med. W. S.. Biegły w opinii sądowo-psychiatrycznej z dnia 20 listopada 2017 roku stwierdził, iż tymczasowe aresztowanie wnioskodawcy M. J. (1) spowodowało powstanie u niego zaburzeń adaptacyjnych typu depresyjnego, ale nie było przyczyną rozwoju uzależnienia od alkoholu. Biegły dodał, iż tymczasowe aresztowanie spowodowało długotrwały, ale nie trwały uszczerbek na zdrowiu za okres od października 2007 roku do kwietnia 2011 roku, a wysokość uszczerbku za ten okres wynosi 10%. Biegły zaznaczył, że psychopatologiczne skutki tymczasowego aresztowania wnioskodawcy uniemożliwiały mu podjęcie pracy w okresie od października 2007 roku do kwietnia 2011 roku. Zeznania wnioskodawcy w tej części były także zgodne z opinią biegłego lek. med. M. S., którą Sąd uznał częściowo za wiarygodną jedynie w zakresie, w którym stwierdził, iż zaburzenia adaptacyjne typu depresyjnego, które wystąpiły na skutek tymczasowego aresztowania spowodowały uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy.

Nadto, świadkowie potwierdzili, iż po tymczasowym aresztowaniu wnioskodawca spotkał się z ostracyzmem w swoim środowisku zawodowym oraz w najbliższym otoczeniu.

Sąd uznał, iż na przymiot wiarygodności zasługiwały zeznania wnioskodawcy, w których wskazał, iż przed zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem odnosił duże sukcesy zawodowe bowiem wynika to zarówno z zeznań świadków jak i faktu zajmowanego przez niego stanowiska.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy, w których podał, iż od 2011 roku podjął pierwsze próby zdobycia zatrudnienia, startując w licznych konkursach na dyrektora szpitali powiatowych, przegrywając jedynie, z uwagi na toczące się postępowanie karne oraz postawione mu zarzuty bowiem pokrywało się to z zarówno w dokumentacją medyczną z gabinetu lekarskiego specjalisty psychiatrii L. S. (1) (k. 25-32), z której wynika, iż wnioskodawca leczenie psychiatryczne zakończył w kwietniu 2011 roku oraz z wnioskami biegłego psychiatry dr n. med. W. S., który wskazał, iż psychopatologiczne skutki tymczasowego aresztowania wnioskodawcy uniemożliwiały mu podjęcie pracy w okresie

od października 2007 roku do kwietnia 2011 roku, dodając, iż po tej dacie z dużym prawdopodobieństwem to fakt toczącego się postępowania karnego mógł być przyczyną niemożności podjęcia przez niego pracy. Biegły zaznaczył, iż zażywane przez wnioskodawcę leki nie były przyczyną niezdolności wykonywania pracy zawodowej, tylko było to związane z jego stanem psychicznym w wyżej wymienionym okresie. Biegły twierdzenia te kategorycznie podtrzymał, składając uzupełniającą opinię ustną na rozprawie oraz w uzupełniającej opinii pisemnej z dnia 14 kwietnia 2018 roku podając, iż w okresie od maja 2011 roku do czerwca 2015 roku wnioskodawca był zdolny do pracy. Poza tym, M. J. (1) zeznał, że intensywne leczenie psychiatryczne w postaci terapii przechodził do maja 2011 roku, zaś po tym okresie psychiatra zalecił mu przyjmowanie leków i wizyty kontrolne, podając, iż ma się zgłosić jedynie w przypadku nawrotów depresyjnych, co, w ocenie Sądu świadczyło, iż stan psychiczny wnioskodawcy uległ poprawie. Nadto, wnioskodawca nie był w stanie udokumentować dalszego leczenia psychiatrycznego czy psychologicznego, a także faktu zażywania leków psychotropowych po kwietniu 2011 roku, zwłaszcza, iż jak wynika z informacji z NFZ w okresie tym nie przyjmował leków refundowanych o takim działaniu, mimo, iż miał podjąć leczenie w ramach świadczeń refundowanych z NFZ, z uwagi na brak środków na leczenie prywatne.

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania M. J. (1), w których podał, iż zażywane przez niego leki, miały działanie otepiające bowiem zaprzeczył temu biegły psychiatra dr n. med. W. S. stwierdzając, iż zażywane przez wnioskodawcę leki nie były przyczyną niezdolności wykonywania pracy zawodowej, tylko było to związane z jego stanem psychicznym w okresie od maja 2011 roku do czerwca 2015 roku.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy, w których podał moment rozpadu jego małżeństwa i rodziny oraz późniejszego rozwodu i utraty władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi bowiem znalazło to odzwierciedlenie w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy o rozwód I C 2451/08.

Sąd nie dał wiary zeznaniom M. J. (1), w których określił przyczynę rozpadu jego rodziny, wskazując, iż podstawowym powodem był stan psychiczny w jakim znajdował się po opuszczeniu aresztu, zaś przed tym okresem był kojarzony z dużym sukcesem rodzinnym bowiem było sprzeczne z treścią opinii biegłego psychiatry dr n. med. W. S., który w opinii uzupełniającej z dnia 14 kwietnia 2018 roku kategorycznie stwierdził, iż skutki psychopatologiczne tymczasowego aresztowania nie były przyczyną rozwodu wnioskodawcy. Nadto, zeznania wnioskodawcy w tym zakresie były niezgodne z materiałem dowodowym zebrany w sprawie o rozwód o sygn. akt I C 2451/08, w szczególności z treścią złożonych w tym postępowaniu zeznań wnioskodawcy. M. J. (1) zeznając w dniu 16 marca 2011 roku w charakterze pozwanego (k. 682-685) przyznał, iż „pewne niepokojące symptomy” w jego małżeństwie zaczęły się w 2006 roku, a od końca 2005 roku zaczęły się jego problemy w pracy spowodowane konfliktem z prezydentem miasta oraz licznymi kontrolami, co wiązało się z większym spożyciem alkoholu, po którym stawał się wulgarny, dodając, iż po powołaniu na stanowisko Dyrektora (...) Narodowego Funduszu Zdrowia „uświadomił sobie, przy pomocy przyjaciela, że ma problem z alkoholem i świadomie zachowywał abstynencję” w okresie od początku grudnia 2006 roku do kwietnia 2007 roku, dokonując nawet „wszczepienia implantu”. Powyższe było zgodne z zeznaniami żony wnioskodawcy, złożonymi w sprawie rozwodowej, która potwierdziła, iż gdy mąż był w S. to deklarował abstynencję i jej się wydawało, iż faktycznie przez pewien czas nie pił alkoholu, w związku z czym zdecydowała się na przeprowadzkę wraz dziećmi do S.. Ponadto, wnioskodawca w piśmie procesowym kwestionującym opinie biegłego (k. 649-648) wskazał, iż jego problem z nadużywaniem alkoholu rozpoczął się pomiędzy 2006 a 2007 rokiem i występował cyklicznie. Nadto, na fakt, iż w małżeństwie wnioskodawcy konflikty zaczęły pojawiać się po urodzeniu drugiego dziecka, zaś poważny kryzys pojawił się jeszcze przed jego tymczasowym aresztowaniem, a w miejscu jego zamieszkania dochodziło do awantur, które kilkakrotnie kończyły się interwencjami Policji bezsprzecznie wynika, także z zeznań świadków: A. N. i M. Ł., przesłuchanych w trakcie sprawy rozwodowej. Z materiału dowodowego zebranego w sprawie o rozwód o sygn. akt I C 2451/08, bezsprzecznie wynika, iż małżeństwo i rodzina wnioskodawcy rozpadły się na skutek jego choroby alkoholowej i nadużywania przez niego alkoholu. Fakt ten potwierdziła D. J. zeznając na rozprawie w sprawie o rozwód w dniu 6 kwietnia 2009 roku, wskazując, iż przyczyną rozkładu pożycia małżeńskiego była choroba alkoholowa jej męża, który będą pod wpływem alkoholu stosował wobec niej przemoc psychiczną i fizyczną, co w pełni korespondowało z treścią opinii biegłego psychologa dr T. Ż. z dnia 7 listopada 2010 roku (k. 605-610), sporządzonej na potrzeby postępowania w sprawie o rozwód, sygn. akt I C 2451/08. Biegły ten stwierdził, iż,

kluczowym problemem, z powodu którego doszło do rozpadu małżeństwa i rodziny był rozwój choroby alkoholowej pozwanego w wersji, w której dominują przede wszystkim skutki destrukcyjne dla rodziny. Biegły zaznaczył, iż w uwagi na wiek i inteligencję pozwanego autodestrukcyjne skutki rozwoju jego choroby alkoholowej są obecnie słabo zaznaczone w wymiarze fizycznym, ale występują w pełnym rozkwicie w wymiarze psychicznym. Biegły wskazał, iż pozwanego uznać należy za tzw. wysoko funkcjonującego alkoholika, którego choroba rozwija się w sposób ukryty dla otoczenia, gdyż nie spełnia wielu kryteriów powszechnego społecznie stereotypu alkoholika, w rzeczywistości jednak występują wszystkie objawy choroby alkoholowej cechującej się utratą kontroli nad ilością i warunkami pożywanego alkoholu. Biegły wyjaśnił, iż wysoko funkcjonujący alkoholik - dzięki swej inteligencji poznawczej i społecznej potrafi długo ukrywać swój problem przed sobą i otoczeniem, stosować wyrafinowane mechanizmy obronne i strategie autoprezentacyjne oraz manipulacyjne, a jego społeczne zdemaskowanie jest szczególnie trudne, choroba czyni jednak ogromne „spustoszenie” - zwłaszcza w rozwoju osobowości, zmieniając schematy myślenia poznawczego i uczuciowość. Biegły wskazał, iż chory traci kontakt ze zdrowymi emocjami, zwłaszcza uczuciami wyższymi, mówienie o emocjach zastępuje ich przeżywanie, myślenie służy jedynie działaniom mającym na celu realizację patologicznej potrzeby nałogu, działania służą uzależnieniu emocjonalnemu otoczenia, zwłaszcza bliskiego, od siebie. Biegły stwierdził, iż wszystkie te cechy występują u pozwanego oraz że nie ma on rzeczywistego poczucia choroby - nawet jeśli przyznaje na poziomie werbalnym, że jest alkoholikiem, nie wykazując jednak zaawansowania w leczeniu swojej choroby, a jedynie pozorując jej leczenie. Nadto, biegły podkreślił, iż pozwany zaprzecza związkowi między rozpadem rodziny a swoją chorobą, obarczając tu pełną odpowiedzialnością za ten fakt żonę, wykorzystując do tego jej współuzależnienie od swego alkoholizmu. Uzależnienie od alkoholu wnioskodawcy rozpoznali, także biegli: dr G. K. oraz dr n. med. K. C., w opinii sądowno - psychiatrycznej z dnia 14 kwietnia 2010 roku sporządzonej na potrzeby postępowania karnego: (k. 734-737, tom IV akt III K 57/13).

Natomiast, powołany w niniejszym postępowaniu biegły psychiatra dr n. med. W. S. kategorycznie stwierdził, iż tymczasowe aresztowanie wnioskodawcy M. J. (1) spowodowało powstanie u niego zaburzeń adaptacyjnych typu depresyjnego, ale nie było przyczyną rozwoju uzależnienia od alkoholu.

Sąd uznał także, iż na przymiot wiarygodności zasługują zeznania M. J. (1), w których wskazał, iż na utrzymanie oraz wynagrodzenie dla ustanowionych z wyboru obrońców pożyczal pieniądze od najbliższej rodziny, w szczególności brata i matki oraz znajomych bowiem fakty te potwierdzili przesłuchani świadkowie: A. J., H. S., J. M., M. M. oraz dokument w postaci potwierdzenia przelewu (k. 109).

Sąd dał wiarę w większej części zeznaniom świadków: **A. J.** – bratowej wnioskodawcy oraz **H. S., J. M., M. M.** – znajomych wnioskodawcy. Sąd uznał, za wiarygodne zeznania tych świadków, w części dotyczącej stanu psychicznego oraz zachowania wnioskodawcy po uchyleniu tymczasowego aresztowania, jego sytuacji materialnej oraz udzielonej mu pomocy, w tym wsparcia finansowego bowiem było to zgodne z zeznaniami M. J. (1) oraz potwierdzeniem przelewu (k. 109), a przede wszystkim korespondowało z opinią biegłego psychiatry dr n. med. W. S. oraz dokumentacją medyczną z leczenia u psychiatry L. S. (1). Biegły w opinii sądowno-psychiatrycznej z dnia 20 listopada 2017 roku stwierdził, iż tymczasowe aresztowanie wnioskodawcy M. J. (1) spowodowało powstanie u niego zaburzeń adaptacyjnych typu depresyjnego. Biegły dodał, iż tymczasowe aresztowanie spowodowało długotrwały, ale nie trwały uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy za okres od października 2007 roku do kwietnia 2011 roku, a wysokość uszczerbku za ten okres wynosi 10%.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków: A. J., H. S., J. M., M. M. w części, w której opisali zachowanie i tryb życia wnioskodawcy przez zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem, wskazując, iż był on osobą towarzyską, otwartą, odnoszącą sukcesy zawodowe oraz ostracyzm jaki pojawił się w stosunku do jego osoby po opuszczeniu aresztu śledczego bowiem były one w tym zakresie spójne i zgodne.

Sąd, nie dał wiary zeznaniom świadków: A. J., H. S., J. M., M. M. w zakresie, w którym odnieśli się do życia rodzinnego M. J. (1) przed tymczasowym aresztowaniem. Sąd miał na uwadze fakt, iż świadkowie: H. S., J. M. i M. M. opierali się w tym temacie wyłącznie na relacji wnioskodawcy. Nadto, świadkowie: J. M. oraz M. M. całkowicie pominęli problem związany z nadużywaniem alkoholu przez M. J. (1). W ocenie Sądu przy tak zażyłych

relacjach świadkowie ci z pewnością posiadali wiedzę na temat choroby alkoholowej wnioskodawcy. Nadto, zeznania świadków: A. J., H. S., J. M., M. M. w tym zakresie były sprzeczne z materiałem odwodowym zebrany w aktach sprawy o rozwód, szeroko przedstawionym przy omówieniu zeznań wnioskodawcy, z którego wynika, iż przyczyną rozpadu małżeństwa wnioskodawcy było nadużywanie przez niego alkoholu oraz z treścią opinii biegłego psychiatry dr n. med. W. S., który w opinii uzupełniającej z dnia 14 kwietnia 2018 roku kategorycznie stwierdził, iż skutki psychopatologiczne tymczasowego aresztowania nie były przyczyną rozwodu wnioskodawcy. Poza tym, świadek H. S. zeznając na rozprawie w sprawie rozwodowej (k. 537), wskazał, iż z małżeństwem D. i M. J. (1) utrzymywał kontakty towarzyskie „choć nie bardzo bliskie”.

Nadto, Sąd uznał za niewiarygodne zeznania świadków: A. J. oraz H. S., w części, w której podali, iż nie zauważyli poprawy stanu zdrowia M. J. (1) od 2011 roku bowiem było to sprzeczne z opinią biegłego psychiatry dr n. med. W. S.. Nadto, świadek H. S. zeznając po raz pierwszy na rozprawie w dniu 10 maja 2017 roku, wskazał, iż wnioskodawca przechodził terapię psychiatryczną w okresie od 3 do 4 lat po uchyleniu tymczasowego aresztowania, zaś później leczenie to było już tylko doraźne.

Sąd odmówił dania wiary zeznaniom świadków: A. J., H. S. i M. M. w zakresie, w którym wskazali, iż wnioskodawcy nie udało się zdobyć zatrudnienia po kwietniu 2011 roku, z uwagi na jego stan psychiczny bowiem było to niezgodne z treścią opinii biegłego psychiatry dr n. med. W. S., który stwierdził, iż w okresie od maja 2011 roku do czerwca 2015 roku M. J. (1) był zdolny do pracy. Nadto, świadek J. M. podał, iż wnioskodawcy nie udawało się w tym okresie znaleźć pracy ponieważ pracodawcy mieli na uwadze toczące się postępowanie karne.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne zeznania świadka **A. K.** współpracownicy oraz znajomej wnioskodawcy, która przedstawiła zachowanie, pozycję zawodową oraz stan psychiczny M. J. (1) zarówno przed jak i po zastosowaniu tymczasowego aresztowania. Zeznania świadka w całości korespondowały z zeznaniami pozostałych świadków: A. J., H. S., J. M., M. M. oraz opinią biegłego psychiatry dr n. med. W. S..

W niniejszy postępowaniu sądowym powołano dwóch biegłych psychiatrów: lek. med. M. S. oraz dr n. med. W. S..

Biegły lek. med. M. S. w opinii sądowo-psychiatrycznej z dnia 22 marca 2017 roku stwierdził u M. J. (1) zaburzenia adaptacyjne depresyjne - początkowo o znacznym nasileniu objawów, a aktualnie o umiarkowanym nasileniu objawów. Biegły zaznaczył, iż zaburzenia te spowodowały uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy. Biegły zaznaczył, iż tymczasowe aresztowanie i pobyt w areszcie śledczym spowodowały, iż M. J. (1) utracił pracę zawodową, nie jest w stanie funkcjonować w relacjach społecznych, utrzymuje się u niego, okresowo występujące, uczucie smutku, przygnębienia, apatii. Biegły podał, iż wnioskodawca próbował podjąć pracę - bezskutecznie, wymagał wdrożenia leczenia psychiatrycznego oraz oddziaływań psychoterapeutycznych. Biegły zaznaczył, iż aktualnie M. J. (1) nie leczy się psychiatrycznie - jednakże utrzymują się u niego objawy depresyjne, lękowe zakłócające codziennie funkcjonowanie. Reasumując, biegły uznał, iż stwierdzony stan chorobowy w postaci zaburzeń depresyjnych uniemożliwiał wnioskodawcy świadczenie jakiegokolwiek pracy w tym również na stanowiskach menadżerskich w służbie zdrowia, wskazując, iż okres niezdolności do podjęcia pracy u wnioskodawcy występował w okresie 2007-2015, gdy Sąd Okręgowy w Poznaniu (sygn. akt IV Ka 562/15) prawomocnie uniewinnił badanego od zarzucanych mu czynów. W uzupełniającej opinii złożonej na rozprawie z dnia 19 czerwca 2017 roku biegły M. S. nie potrafił określić wysokości stwierdzonego uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy oraz rozgraniczyć wpływu tymczasowego aresztowania i wpływu toczącego się postępowania karnego, a także zaprzestania leczenia psychiatrycznego na zdolność wnioskodawcy do podjęcia przez niego zatrudnienia. Biegły nie potrafił również w sposób przekonujący wyjaśnić dlaczego wnioskodawca będąc niezdolny do podjęcia zatrudnienia startował w konkursach na różne stanowiska i je nawet wygrywał, a przyczyną jego zatrudnienia nie był stan zdrowia wnioskodawcy, lecz informacje o trwającym procesie karnym. Biegły S. również w żaden przekonujący sposób nie wyjaśnił, dlaczego wg jego opinii wnioskodawca był niezdolny do podjęcia pracy do czasu wydania wyroku uniewinniającego, a następnie tę zdolność odzyskał.

Sąd uznając, opinie wydane przez biegłego lek. med. M. S. za niepełne i nieprzekonywujące powołał kolejnego biegłego w osobie dr n. med. W. S..

Biegły dr n. med. W. S. w opinii sądowo-psychiatrycznej z dnia 20 listopada 2017 roku stwierdził, iż tymczasowe aresztowanie wnioskodawcy M. J. (1) spowodowało powstanie u niego zaburzeń adaptacyjnych typu depresyjnego, ale nie było przyczyną rozwoju uzależnienia od alkoholu. Biegły dodał, iż tymczasowe aresztowanie spowodowało u wnioskodawcy długotrwały, ale nie trwałe uszczerbek na zdrowiu za okres od października 2007 roku do kwietnia 2011 roku, a wysokość uszczerbku za ten okres wynosi 10%. Biegły zaznaczył, że psychopatologiczne skutki tymczasowego aresztowania wnioskodawcy uniemożliwiały mu podjęcie pracy w okresie od października 2007 roku do kwietnia 2011 roku. Biegły nie był w stanie ustalić w jakim zakresie sam fakt prowadzenia postępowania przyczyniał się do niemożności podjęcia pracy przez wnioskodawcę, ale w okresie od października 2007 roku do kwietnia 2011 roku przyczyną tej niemożności był stan psychiczny na skutek tymczasowego aresztowania, zaś po tej dacie z dużym prawdopodobieństwem to fakt toczącego się postępowania karnego mógł być przyczyną niemożności podjęcia pracy. Biegły zaznaczył, iż zażywane przez wnioskodawcę leki nie były przyczyną niezdolności wykonywania pracy zawodowej, tylko było to związane z jego stanem psychicznym w wyżej wymienionym okresie.

W uzupełniającej opinii pisemnej z dnia 14 kwietnia 2018 roku biegły dr n. med. W. S. stwierdził, iż w okresie od maja 2011 roku do czerwca 2015 roku wnioskodawca był zdolny do pracy. Biegły podał, iż skutki psychopatologiczne aresztowania nie były przyczyną rozwodu wnioskodawcy.

Sąd uznał, za w całości wiarygodne i wysoce przydatne **opinie sądowo-psychiatryczne sporządzone przez biegłego lekarza specjalistę psychiatrę i psychoterapeutę W. S.** zarówno pisemne jak i ustną złożoną na rozprawie w dniu 18 stycznia 2018 roku. Opinie te zostały przygotowane rzetelnie, fachowo i wyczerpująco i w związku z tym, iż nie zawierały żadnych luk lub niejasności, Sąd uczynił je podstawą ustaleń faktycznych w sprawie. Biegły przekonywująco i konsekwentnie uargumentował wnioski zawarte w swoich opiniach, w sposób wyczerpujący i profesjonalny odpowiadając na tezy dowodowe postawione w postanowieniu o powołaniu biegłego, precyzyjnie określając wysokość uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy. Nadto, Sąd miał na uwadze fakt, iż biegły W. S. sporządził opinie w oparciu szerszy materiał dowodowy, rozszerzony o akta sprawy rozwodowej oraz informację z NFZ odnośnie leków refundowanych wykupionych przez wnioskodawcę.

Sąd uznał za wiarygodne opinie biegłego lek. med. M. S., jedynie w zakresie, w którym stwierdził, iż zaburzenia adaptacyjne typu depresyjnego, które wystąpiły na skutek tymczasowego aresztowania spowodowały uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy bowiem w tej części pokrywały się one z opiniami biegłego dr n. med. W. S.

Za w pełni przydatne Sąd uznał zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów, w tym dokumenty zgromadzone w aktach spraw: III K 57/13 i I C 2451/08. Zostały one sporządzone w wymaganej formie, przez uprawnione do tego podmioty, w granicach ich kompetencji. Ich autentyczności oraz prawdziwości treści w nich zawartych nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd przez wzgląd na wyżej podane cechy tychże dokumentów nie uznał za konieczne czynienia tego z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu roszczenia wnioskodawcy zarówno o odszkodowanie jak i o zadośćuczynienie, co do zasady były słuszne. Nie było natomiast podstaw do zasądzenia żądanych przez niego kwot.

Podstawą prawną żądania przez M. J. (1) odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie jest art. 552 § 4 k.p.k.

Natomiast przesłankami koniecznymi do uznania zasadności roszczeń z art. 552 § 4 k.p.k. jest wykazanie następujących okoliczności:

1) zastosowania wobec wnioskodawcy tymczasowego aresztowania,

- 2) niesłuszności zastosowania tego środka zapobiegawczego,
- 3) wydanie prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie,
- 4) poniesienia szkody majątkowej i niemajątkowej (krzywdy) i jej wysokości, oraz
- 5) związku przyczynowego pomiędzy odniesioną szkodą (zarówno materialną jak i niematerialną) a tymczasowym aresztowaniem.

Zgodnie z orzecznictwem, odpowiedzialność Skarbu Państwa za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie (art. 552 § 4 k.p.k.) oparta jest na zasadzie ryzyka (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1999 r., sygn. akt I KZP 27/99, OSNKW 1999/11-12/72 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2002 r., sygn. akt III KKN 452/99, LEX nr 53905).

W orzecznictwie wskazuje się, iż niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie będzie miało miejsce wówczas, gdy było ono stosowane z naruszeniem przepisów k.p.k., dotyczących tego środka zapobiegawczego albo okazało się niezasadne z punktu widzenia ostatecznego (prawomocnego) rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności karnej, w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w tej sprawie, a także w toku postępowania w przedmiocie odszkodowania lub zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie. Oznacza to, że oceny słuszności tymczasowego aresztowania, na gruncie przepisu art. 552 § 4 k.p.k., należy dokonywać przede wszystkim z punktu widzenia ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie. Z tego punktu widzenia, za niewątpliwie niesłuszne, w zasadzie, uznać należy każde tymczasowe aresztowanie oskarżonego (podejrzanego), który ostatecznie (prawomocnie) został: uniewinniony, umorzono w stosunku do niego postępowanie, także warunkowo, sąd odstąpił od wymierzenia kary, nastąpiło skazanie na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, wymierzona została tylko kara nie związana z pozbawieniem wolności lub środek karny, a także, gdy wymierzona została kara pozbawienia wolności w wysokości niższej niż okres tymczasowego stosowania aresztowania - w tym ostatnim wypadku problem odszkodowania dotyczy tylko stosowania tymczasowego aresztowania w czasie stanowiącym różnicę między tymi okresami.

Jednakże okoliczności ustalone w konkretnej sprawie, mogą stać się podstawą oceny, że w niektórych z powyżej wskazanych wypadkach tymczasowe aresztowanie, co prawda, było niesłuszne, ale nie było ono niewątpliwie niesłuszne, co w świetle unormowania art. 552 § 4 k.p.k. (argumentum a contrario) stanowi przesłankę egzonerycyjną. Taką okolicznością będzie zawinione zachowanie oskarżonego, pozwalające postawić mu zarzut, ze społecznego punktu widzenia, spowodowania niekorzystnego dla siebie orzeczenia w przedmiocie tymczasowego aresztowania.

Niewątpliwym w tej sprawie jest fakt zastosowania wobec M. J. (1) tymczasowego aresztowania, a w konsekwencji rzeczywiste pozbawienie go wolności w okresie od dnia 14 września 2007 roku do dnia 19 października 2007 roku.

Bezsporne jest również to, że prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 27 marca 2015 roku, sygn. akt III K 57/13, M. J. (1) został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu czynu w sprawie, w której był on tymczasowo aresztowany.

Niewątpliwym w tej sprawie jest fakt, że M. J. (1). w żaden sposób nie przyczynił się do zastosowania wobec niego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, w związku z czym nie wystąpiły okoliczności wyłączające przyznanie roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie określone w art. 553 k.p.k.

W związku z tym, pozostaje rozważyć czy w świetle zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego M. J. (1) skutek tymczasowego aresztowania do sprawy o sygnaturze akt III K 57/13 doznał szkody materialnej.

Rozważając problematykę odpowiedzialności Skarbu Państwa z tego tytułu, trzeba zwrócić uwagę na to, że wchodzi ona w grę tylko wówczas, gdy osoba pozbawiona wolności w tym trybie rzeczywiście poniosła szkodę, która nie została jej zrekompensowana. Stanowi to samodzielną i niezależną przesłankę takiej odpowiedzialności. Zgodnie z treścią

art. 553a k.p.k. ustalając wysokość odszkodowania, sąd uwzględnia zaliczenie oskarżonemu okresu niesłusznego stosowania kar, środków zabezpieczających, tymczasowego aresztowania lub zatrzymania, których dotyczy wnioski o odszkodowanie, na poczet kar lub środków zabezpieczających orzeczonych w innym postępowaniu. W związku z tym szkoda zostanie zrekompensowana w tych wszystkich wypadkach, gdy okres tymczasowego aresztowania zostanie zaliczony na poczet kary (nie tylko pozbawienia wolności) w tej sprawie, w której tymczasowe aresztowanie było stosowane lub w innej sprawie, na podstawie art. 63 § 1 k.k. i art. 417 k.p.k.

W polskim systemie prawa cywilnego brak jest normatywnej definicji szkody. „Szkoda” jest pojęciem o charakterze doktrynalnym. Artykuł 361 § 2 k.c. wskazuje jedynie na zakres szkody podlegającej naprawieniu, nie będąc źródłem jurydycznej definicji samego pojęcia „szkoda” (por. wyrok SN z dnia 25 stycznia 2007 r., V CSK 423/06, LEX nr 277311). Można przyjąć, że szkodą jest uszczerbek majątkowy, czyli zmniejszenie się majątku wskutek określonego zdarzenia, z pominięciem tych, które zależą od woli doznającego uszczerbku (por. np. F. Błahuta (w:) Kodeks..., s. 871). Szkodę definiuje się również jako wszelkie uszczerbki w dobrach lub interesach prawnie chronionych, których poszkodowany doznał wbrew swej woli (zob. Z. Radwański, Zobowiązania..., s. 83). Pomijając element woli poszkodowanego, definiuje się szkodę również jako każdy uszczerbek w dobrach prawnie chronionych, z którym ustawa wiąże powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej (Z. Banaszczyk (w:) Kodeks..., s. 723 i wskazywani tam autorzy). Najistotniejszy podział szkody wynika z brzmienia art. 361 § 2 k.c. Z przepisu tego wynika, że szkoda polega albo na stracie, którą poniósł poszkodowany (*damnum emergens*) albo pozbawieniu poszkodowanego korzyści, które mógłby uzyskać, gdyby mu szkody nie wyrządzono (*lucrum cessans*). Strata (*damnum emergens*) to każde pogorszenie się sytuacji majątkowej (zmniejszenie aktywów lub zwiększenie pasywów) poszkodowanego, w wyniku czego poszkodowany staje się uboższy, niż był przed doznaniem szkody (A. Rembieliński (w:) Kodeks..., s. 276). Inaczej rzecz ujmując, stratą jest pomniejszenie majątku poszkodowanego, polegające na zmniejszeniu, uszczupleniu aktywów poprzez zniszczenie, utratę lub uszkodzenie określonych składników majątkowych albo obniżenie ich wartości. Stratą będzie również zwiększenie, przybycie pasywów poprzez np. powstanie nowych zobowiązań albo ich zwiększenie. Z kolei szkoda związana z utraconymi korzyściami (*lucrum cessans*) polega na tym, że majątek poszkodowanego nie wzrósł tak, jakby się to stało, gdyby nie nastąpiło zdarzenie, z którym połączona jest czyjaś odpowiedzialność. Ujmując rzecz obrazowo, wskazuje się, że wskutek doznania tego rodzaju uszczerbku poszkodowany nie staje się bogatszy o to, czego bez wyrządzenia mu szkody mógł oczekiwać w przyszłości (zob. A. Rembieliński (w:) Kodeks..., s. 277). W orzecznictwie przyjęto, że szkodą w przypadku utraconych korzyści jest szkoda, którą określa to, co nie weszło do majątku poszkodowanego na skutek zdarzenia wyrządzającego tę szkodę, a inaczej mówiąc, to, co weszłoby do majątku poszkodowanego, gdyby zdarzenie wyrządzające szkodę nie nastąpiło (wyrok SN z dnia 18 stycznia 2002 r., I CKN 132/01, LEX nr 53144). Szkoda w postaci utraconych korzyści ma zawsze charakter hipotetyczny i do końca nieweryfikowalny. Nie można bowiem mieć z reguły pewności, czy dana korzyść zostałaby osiągnięta przez poszkodowanego, gdyby nie zdarzenie szkodzące. Jednak szkoda taka musi być przez poszkodowanego wykazana z tak dużym prawdopodobieństwem, aby uzasadniała ona w świetle doświadczenia życiowego przyjęcie, że utrata korzyści rzeczywiście nastąpiła (por. wyrok SN z dnia 3 października 1979 r., II CR 304/79, OSNCP 1980, nr 9, poz. 164; wyrok SN z dnia 28 stycznia 1999 r., III CKN 133/98, niepubl.; wyrok SN z dnia 21 czerwca 2001 r., IV CKN 382/00, niepubl.; wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2004 r., III CK 495/02, niepubl.; wyrok SN z dnia 23 czerwca 2004 r., V CK 607/03, LEX nr 194103; wyrok SN z dnia 26 stycznia 2005 r., V CK 426/04, niepubl.; A. Rembieliński (w:) Kodeks..., s. 277). Przepis art. 361 § 2 k.c. w części dotyczącej utraconych korzyści wymaga przyjęcia hipotetycznego przebiegu zdarzeń i ustalenia wysokiego prawdopodobieństwa utraty korzyści. Ustawodawca nie wskazał bliższych kryteriów budowania tych hipotez, pozostawiając je wiedzy i doświadczeniu życiowemu składcu orzekającego, stosowanym odpowiednio do okoliczności sprawy (wyrok SN z dnia 14 października 2005 r., III CK 101/05, LEX nr 187042). Bardzo różne mogą być postaci szkody polegającej na utraconych korzyściach. Przykładowo, w sytuacji szkody na osobie mogą oznaczać utratę lub obniżenie zarobków (por. wyrok SN z dnia 1 września 1970 r., II CR 371/70, OSNCP 1971, nr 5, poz. 93). Dla ustalenia zaistnienia szkody oraz jej wysokości porównujemy rzeczywisty stan majątku po zdarzeniu sprawczym ze stanem hipotetycznym, czyli takim, jaki by istniał, gdyby nie nastąpiło zdarzenie sprawcze; innymi słowy bada się stan majątkowy przed i po nastąpieniu zdarzenia szkodzącego dla wykrycia różnicy w stanie majątkowym (tzw. metoda dyferencycyjna, różnicowa). W praktyce jednak nie bada się różnicy

pomiędzy całym hipotetycznym majątkiem poszkodowanego, a całym rzeczywistym jego majątkiem, lecz różnice w określonej części tego majątku, która została dotknięta zdarzeniem szkodzącym.

Wnioskodawca za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie domagał się tytułem odszkodowania kwoty 1.500.000 zł, na którą składały się następujące kwoty:

- 50.500,00 zł tytułem wynagrodzenia adwokackiego zapłaconego adwokatom: J. C. (1) i K. K. w okresie tymczasowego aresztowania wnioskodawcy,

- 1.228.500 zł tytułem utraconego wynagrodzenia za okres od dnia 1 grudnia 2007 roku do dnia 25 czerwca 2015 roku, tj. w okresie, w którym wnioskodawca po zwolnieniu z pracy w wyniku tymczasowego aresztowania przyjmował leki psychotropowe i nie był zdolny do pracy z uwagi na zaburzenia psychiczne wywołane w okresie tymczasowego aresztowania (96 miesięcy x 13,500 zł brutto),

- 221.000,00 zł tytułem kwoty uwzględniającej wzrost wynagrodzenia wnioskodawcy w okresie od dnia 1 grudnia 2007 roku do dnia 25 czerwca 2015 roku, gdyby wnioskodawca nadal pracował na zajmowanym w dniu zatrzymania stanowisku wraz z jego waloryzacją i nieodprowadzonymi przez pracodawcę składkami do ZUS-u z tytułu stosunku pracy.

Sąd analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stwierdził, iż zasadna jest jedynie szkoda wynikła z utraconych zarobków przez wnioskodawcę w okresie od dnia 1 grudnia 2007 roku do dnia 30 kwietnia 2007 roku. Jak wynika z aneksu do aktu powołania z dnia 14 października 2006 roku (k. 11) oraz zeznań wnioskodawcy M. J. (1) przed tymczasowym aresztowaniem otrzymywał on wynagrodzenie za pracę w wysokości 11.500,00 zł brutto, na które składały się: kwota 9.500,00 zł jako wynagrodzenie zasadnicze i kwota 2.000,00 zł jako dodatek funkcyjny. Sąd nie uwzględnił jedynie składniki stałe wynagrodzenia wnioskodawcy, uznając, iż przyznawana premia miała charakter uznaniowy.

Stosunek pracy M. J. (1) ustał wyniku odwołania go ze stanowiska Dyrektora (...) Narodowego Funduszu Zdrowia z dniem (...), z uwagi na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie.

W ocenie Sądu odwołanie M. J. (1) ze stanowiska Dyrektora (...) Narodowego Funduszu Zdrowia w (...) miało niewątpliwie związek przyczynowo – skutkowy z zastosowaniem wobec niego izolacyjnego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. Nastąpiło niezwłocznie po poinformowaniu pracodawcy tj. Narodowego Funduszu Zdrowia przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, pismem z dnia 18 września 2007 roku o zastosowaniu wobec M. J. (1) tymczasowego aresztowania.

Sąd obliczył wysokość odszkodowania wraz jego waloryzacją w następujący sposób.

Zgodnie z opinią biegłego wnioskodawca był niezdolny do pracy na skutek związany z zastosowaniem tymczasowego aresztowania do dnia 30 kwietnia 2011 roku.

Odszkodowanie za okres od 1 grudnia 2007 roku do 30 kwietnia 2011 = 41 miesięcy.

Wynagrodzenie wnioskodawcy w wysokości 11.500 zł brutto.

Orzeczenie o przyznaniu odszkodowania ma zgodnie z przepisami k.c. charakter kształtujący. Wynika to wprost z treści art. 363 § 2 k.c. Norma prawna w nim wyrażona stanowi, że jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Z powyższego wynikają w niniejszej sprawie dwa wnioski. Zasądzenie odsetek jest możliwe dopiero za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia wypłacenia odszkodowania. Kwota 11.500 zł powinna zostać zwaloryzowana zgodnie z art. 358¹ § 3 k.c.

Wynagrodzenie wnioskodawcy w wysokości 11.500 zł brutto stanowiło w zaokrągleniu 396,57% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za IV kwartał 2007 roku, które wyniosło 2.899,83 zł. W chwili orzekania, najnowszymi dostępnymi danymi o przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu były dane podane w Komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym kwartale 2018 roku z dnia 11 maja 2018 roku (M.P. z 2018 r. poz. 472). Przeciętne wynagrodzenie w pierwszym kwartale 2018 roku wyniosło 4.622,84 zł.

W dniu orzekania wnioskodawca zarabiałby miesięcznie 18.332,80 zł (4.622,84 zł x 396,57 % -mnożnik waloryzacyjny), a zatem wysokość zwaloryzowanego odszkodowania brutto to kwota 751.644,80 zł (18.332,80 zł x 41 miesięcy).

Dla celów ustalenia odszkodowania koniecznym jest jednak posługiwanie się kwotami netto. Kwoty netto stanowią bowiem wielkość majątkową, którą M. J. (1) by otrzymał, a którą utracił na skutek odwołania ze stanowiska które było bezpośrednim skutkiem jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania w sprawie.

Natomiast, kwota netto odszkodowania to **616.348,74 zł** (751.644,80 zł x 18% podatku dochodowego, co daje 135.296,06 zł, a zatem 751.644,80 zł -135.296,06 zł = **616.348,74 zł**).

W zawiązku z powyższym Sąd uznał, iż zasadną z tytułu odszkodowania była kwota 616.348,74 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Sąd odnośnie odszkodowania oddalił wnioszek w pozostałym zakresie.

W okresie od dnia 1 maja 2011 do dnia 25 czerwca 2015 roku zgodnie z opinią biegłego wnioskodawca był zdolny do pracy. Biegły podkreślił, iż wyłącznie w okresie od października 2007 roku do kwietnia 2011 roku przyczyną niemożności podjęcia pracy przez wnioskodawcę był jego stan psychiczny na skutek tymczasowego aresztowania, zaś po tej dacie z dużym prawdopodobieństwem to fakt toczącego się postępowania karnego mógł być przyczyną niemożności podjęcia pracy.

W ocenie Sądu nie było także podstaw do zasądzenia na rzecz M. J. (1) kwoty 50.500,00 zł tytułem wynagrodzenia adwokackiego zapłaconego adwokatom: J. C. (1) i K. K. w okresie tymczasowego aresztowania wnioskodawcy bowiem wydatki strony związane z ustanowieniem obrońcy należą do kosztów procesu, o których zwrot, w przypadku uniewinnienia, wnioskodawca powinien wystąpić w sprawie III K 57/13.

Rozważając problematykę odpowiedzialności Skarbu Państwa z tytułu zadośćuczynienia, należy zwrócić uwagę na to, że wchodzi ona w grę tylko wówczas, gdy osoba pozbawiona wolności w tym trybie doznała krzywdy, która nie została jej zrekompensowana.

Wnioskodawca za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie domagał się tytułem zadośćuczynienia w kwocie 1.000.000,00 zł.

Rozważając słuszności i zasadności roszczenia o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę podnieść należy, iż niewątpliwie w rezultacie tymczasowego aresztowania M. J. (1) doznał szkodę niemajątkową (krzywdę), co czyni zgłoszone przez niego roszczenie o zadośćuczynienie usprawiedliwionym co do zasady.

Na podstawie art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Art. 448 k.c. stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego

żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przepis art. 445 § 3 k.c. stosuje się.

Kodeks cywilny nie zawiera definicji dobra osobistego, lecz w art. 23 k.c. zawarto katalog otwarty dóbr osobistych. W nim wskazano jako dobro osobiste m. in. wolność, zdrowie i część człowieka. Orzecznictwo i doktryna dokonały w oparciu o treść art. 23 k.c. definicji pojęcia dobra osobistego. W konsekwencji należy stwierdzić, że dobra osobiste, to wartości o charakterze niemajątkowym, ściśle związane z osobą ludzką, decydujące o jej bycie, pozycji w społeczeństwie, a będące wyrazem jej odrębności psychicznej i fizycznej oraz możliwości twórczych, uznane powszechnie w społeczeństwie i akceptowane przez dany system prawny (Edward Gniewek (red.), Kodeks cywilny – Komentarz, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 4, rok wydania: 2010).

W sprawie doszło do naruszenia dóbr osobistych M. J. (1) w postaci wolności, zdrowia i czci.

Jest rzeczą oczywistą, że stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania skutkowało w wypadku M. J. (1) naruszeniem jego dobra osobistego w postaci wolności. Okres naruszenia dobra wynosi w tym wypadku 36 dni, tj. od dnia 14 września 2007 roku do dnia 19 października 2007 roku.

Skutkiem zatrzymania i tymczasowego aresztowania M. J. (1) było także naruszenie jego dobra osobistego, jakim jest część. M. J. (1) posiadał nienaganną reputację, był pozytywnie postrzeganym, szanowanym i cenionym człowiekiem. W związku z tymczasowym aresztowaniem postrzeganie osoby wnioskodawcy uległo zmianie, w środowisku zawodowym spotkał się ze znacznym ostracyzmem, co nie wątpliwie nasiliło spowodowane tymczasowym aresztowaniem zaburzenia adaptacyjne typu depresyjnego, które uniemożliwiały mu podjęcie jakiegokolwiek zatrudnienia do końca kwietnia 2011 roku. Wskazać należy również, że M. J. (1) zajmował wysokie i odpowiedzialne stanowisko urzędnicze, a więc był osobą, która w sposób szczególny z racji sprawowanej funkcji zobowiązana była do uczciwości i przestrzegania porządku prawnego. Zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie M. J. (1), bez wątpienia nadszarpnęło, jeśli nie zniszczyło jego dobre imię. Pamiętać należy bowiem, że zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie było skutkiem postawienia M. J. (1) zarzutów o charakterze korupcyjnym związanych z łapownictwem oraz nadużyciem władzy, co dla urzędnika tak wysoko postawionego było tym bardziej dotkliwie, bowiem godziło w jego dobre imię i godność.

Nadto, w niniejszej sprawie bezspornie ustalono, że tymczasowe aresztowanie M. J. (1) skutkowało naruszeniem jego dobra osobistego w postaci zdrowia. Biegły dr n. med. W. S. w opinii sądowo-psychiatrycznej z dnia 20 listopada 2017 roku stwierdził, iż tymczasowe aresztowanie wnioskodawcy M. J. (1) spowodowało powstanie u niego zaburzeń adaptacyjnych typu depresyjnego, ale nie było przyczyną rozwoju uzależnienia od alkoholu. Biegły dodał, iż tymczasowe aresztowanie spowodowało długotrwały, ale nie trwały uszczerbek na zdrowiu za okres od października 2007 roku do kwietnia 2011 roku, a wysokość uszczerbku za ten okres wynosi 10%. Biegły zaznaczył, że psychopatologiczne skutki tymczasowego aresztowania wnioskodawcy uniemożliwiały mu podjęcie pracy w okresie od października 2007 roku do kwietnia 2011 roku.

W orzecznictwie przyjmuje się, że suma zadośćuczynienia pieniężnego, mająca rekompensować krzywdę doznaną przez tymczasowo aresztowanego winna być „odpowiednia”. Pojęcie to ma wprawdzie charakter niedookreślony, tym niemniej w orzecznictwie wskazuje się pewne kryteria, którymi należy kierować się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, a mianowicie to, że musi ono mieć charakter kompensacyjny, a więc winno przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, nie będącą jednakże wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy. Określając wysokość zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę nie tylko czas trwania odosobnienia, ale także stopień dolegliwości, z jaką wiązało się stosowanie tego środka, a więc przykrości i przeżycia natury moralnej z tego wynikające, konieczność poddania się rygorom związanym z pobytem w warunkach izolacji, negatywną ocenę środowiska, utratę dobrego imienia. Zarazem należy kwotę zadośćuczynienia oznaczać z umiarem, stosownie do realiów społecznych, jak zamożność mieszkańców, wartość pieniądza itp., by nie pozostało poczucie krzywdy tymczasowo aresztowanego, ale i by orzeczenie nie było sposobem uzyskania nadmiernych korzyści finansowych.

W realiach niniejszej sprawy M. J. (1) był zatrzymany i tymczasowo aresztowany przez okres 36 dni. Niewątpliwie pozbawienie wolności wskutek tymczasowego aresztowania w żaden sposób nie zostało mu zrekompensovane.

Dolegliwość wynikająca z zatrzymania i tymczasowego aresztowania była w niniejszej sprawie szczególnie wysoka. Konieczność pobytu w izolacji penitencjarnej, w nieprzyjaznych warunkach, w oderwaniu od życia rodzinnego, zwłaszcza w kontekście faktu, iż był jedyny żywicielem rodziny, stanowiły dla wnioskodawcy niekorzystne przeżycia, które z pewnością stanowiło dla niego krzywdę, wywierając negatywny wpływ na jego psychikę, potęgując u niego poczucie lęku i obawy.

Ponadto, tymczasowe aresztowanie miało niewątpliwie negatywny wpływ na życie zawodowe wnioskodawcy, które praktycznie z dnia na dzień uległo całkowitej destrukcji, bowiem został on odwołany z prestiżowego i intratnego zatrudnienia, znacznemu pogorszeniu uległo jego zdrowie psychiczne, zaś psychopatologiczne skutki tymczasowego aresztowania spowodowały niemożność podjęcia przez niego jakiegokolwiek pracy przez okres 3 lat i 7 miesięcy. Nadto, zmiany emocjonalne doznane przez wnioskodawcę wywarły wyraźny wpływ na jego życie zawodowe, osobiste i społeczne. Sąd uznał, iż traumatyczne przeżycia związane z pobytem w areszcie skutkowały wystąpieniem zaburzeń adaptacyjnych typu depresyjnego oraz spowodowały u niego długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 10 %. M. J. (1) zmuszony był podjąć leczenie psychiatryczne.

Niewątpliwie zastosowanie izolacyjnego środka zapobiegawczego spowodowało negatywne konsekwencje w spostrzeganiu osoby M. J. (1), zarówno w miejscu zamieszkania jak i środowisku zawodowym. Zdaniem Sądu tymczasowe aresztowanie niewątpliwie zakłóciło społeczne funkcjonowanie wnioskodawcy, który był osobą niekarną, ciszącą się dobrą opinią, zaangażowaną w życie społeczne, poświęcającą się życiu zawodowemu i rodzinnemu, w żaden sposób nie powiązaną z przestępczą działalnością.

Także naruszenie dobra osobistego w postaci czci i zdrowia było znaczące, co szczegółowo omówione zostało powyżej.

Uwzględniając powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy uznał, iż sumą adekwatną do doznanej przez wnioskodawcę krzywdy, w pełni rekompensującą jego negatywne przeżycia związane ze skutkami zawodowymi, rodzinnymi, społecznymi oraz ze znoszeniem niekorzystnych warunków bytowych i niepewności co do własnego losu, będzie kwota 200.000,00 zł.

Jednocześnie Sąd uznał, iż wnioskowana przez M. J. (1) kwota z tytułu zadośćuczynienia w wysokości 1.000.000,00 zł, była zbyt wysoka i jako taka niezasadna, mając na uwadze całokształt okoliczności w niniejszej sprawie.

Tymczasowe aresztowanie w stosunku do wnioskodawcy przebiegało zgodnie z przyjętą procedurą, zaś późniejszy rozpad jego rodziny spowodowany był jego chorobą alkoholową, na którą cierpiał on już przed zastosowaniem tymczasowego aresztowania oraz nadużywaniem przez niego alkoholu, zaś zgodnie z opinią biegłego zaburzenia adaptacyjne typu depresyjnego wywołane tymczasowym aresztowaniem nie były przyczyną rozwoju u wnioskodawcy uzależnienia od alkoholu.

Sąd uznał, iż wnioskowana przez oskarżyciela publicznego kwota 50.000,00 zł, nie stanowiłby odpowiedniej dla wnioskodawcy rekompensaty za doznaną przez niego krzywdę.

W szczególności, że na gruncie orzecznictwa sądów karnych powszechnie uznana została reguła, iż przyznawane zadośćuczynienie winno stanowić rekompensatę doznanej krzywdy, nie zaś jedynie opiewać na kwotę symboliczną (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2008 r., III KK 349/07, Biul.PK 2008/4/7).

Reasumując, tymczasowe aresztowanie w przypadku M. J. (1) miało ponadprzeciętne skutki w życiu zawodowym, osobistym i społecznym, które uzasadniały zasadzoną przez Sąd kwotę zadośćuczynienia.

W związku z powyższym za odpowiednie, a zatem odzwierciedlające rzeczywisty rozmiar krzywd doświadczonych przez wnioskodawcę, jednocześnie stanowiące dla niego odczuwalną, a nie tylko symboliczną, wartość finansową, z drugiej zaś strony respektujące poziom życia społeczeństwa – Sąd uznał zadośćuczynienie w wysokości 200.000,00 zł.

Sąd w pozostałym zakresie wniosek oddalił (punkt 2 wyroku).

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie przepisów powołanych w punkcie 3 i 4 wyroku. Sąd podstawie art. 554 § 4 k.p.k. i § 11 ust. 6 i § 17 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015.1800) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy M. J. (1) kwotę 576 zł z tytułu ustanowienia pełnomocnika, zaś na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

SSO Paweł Spaleniak